

Naša Sloga izlazi svaki i 16 dan mjeseca i stoji s poštarinom za cijelu godinu 2 f. a za kmota 1 for.; razmierno za pol god. 1 f. a za kmota 30 novč. Izvan carovino više poštarina. Pojedini broj stoji 6 novč.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politični list.

„Slogom rasti malo stvari, a nosloga sve pokvari.“ *Nar. Post.*

Oglasi se primaju po naradnoj cieni. Pisma neka se šalju platjene poštarine.

Nepodpisani se dopisi ne upotrebljavaju. Dopisi se ne vraćaju. Uredništvo i Odpravništvo nalaze se *Via Nuova N.º 4 piano I.*

Godina V.

U Trstu 16. Maja 1874.

Broj 10.

NIKOLA TOMMASEO

Dalmatinac,

svemu svijetu poznati učenjak, što je nedostizivom vještinom napisao mnogobrojne knjige u talijanskom jeziku skoro o svakoj struci čovječanskoga znanja i umienja poznat i našem narodu poradi onih svojih divnih „Iskricah“, pisanih u našem hrvatskom jeziku, koje su mnogu i mnogu dušu uzpalile i razplamtile živom ljubavlju prema svojem narodu, kojega je on iskreno ljubio i u svojim spisih svagdje i svagda dično i ponosno spominjao, rođen u Šibeniku dne 9. listopada 1802. godine, preminu kršćanski, kao što je kršćanski i živio, u Florenci dne 1. tekućega mjeseca svibnja, gdje bi velleđanstveno i sahranjen, oplakivan od dvaju naroda, Italijana i Slavenah!

Pogled po svijetu.

U Trstu 15. svibnja.

Političkih novostih neima već od više vremena nego jako pomalo. Napinjuć se, političari se iztrošise, pa miruju, dokle jih kakov poveći događaj silomice sa sna netrgne.

Kod nas se carevinsko vieće ogdilo dne 7. t. m. na neizvjestno vrijeme potlo, što je cijelih šest mjeseci sjedilo i vicealo ponajviše o crkvi i crkvenih stvarih, kao da neimamo u Avstriji većih i većih potrebah od tih. Ali sad će bit nekim ljudem srdeo na mjestu, jer je barem crkva obrzdana, koja nije državi nikad o glavi radila. Uprav se čita, da su prva dva zakona, protežuću se na crkvu, i od cara potvrđjena.

Naša odaslanstva iliti delegacije viećaju u Pošti, brišuć naime ministru vojničtva velike svote sa vojničkoga proručana, a ministru vanjskih poslova dodijajuć svakojakim upiti, na koje on odgovora tako, da naj već puti nitko nezna, što je htio reći. A to nije šala, jer valja znati, da su takvi odgovori tobože najveća vještina u čovjeka državnika. Upitan, koćemo li imati mir, ili rat, odgovori, da ćemo mir, ako nebudemo imali rata; zato da se potreba ničesa bojati, al ipak da je mnogo pametnije, biti uvijek na oprozu!

Taj rat bi mogao najprije buknuti i opet med Njemačkom i Franceskom. Bismarku je već sad žao, što nije Franceske još i gore ogulio. Pa se pripovieda, da je lani u Berlinu rekao talijanskomu kralju Viktoru Emanuelu, uoka pita od Franceske natrag Nieu i Savoju, a on da će mu pomoći noveom i vojskom, samo da Francesku pritala, dokle se nije sasvim oporavila i operutala. Ta je viost, što su ju doniele jedno engloske novine, sav svijet baš neugodno zatekla.

Car Aleksandar je proputovao kroz Berlin u London. U Berlinu su ga Niemci dočekali neobično liepo, a i Englozi ga susrieću kao milâ gosta i pouzdana prijatelja. A Niemci i Englezi nisu u svem jedne misli. Iz toga bi reći, da sad mir i rat stoji u moćnoj ruci cara Aleksandra, pa kamo on nagne, da će onamo i svijet.

Franceska, ako i oslabljena, ipak se drži u svojem dostojanstvu tako, da bi se moglo u nju ugledati i nekoje druge države, kad se ošito napada na nekoja njihova zemljišća i gradova. Neki dan je je ciknula kao zmija poradi jedne napitnice, što ju je neki nićanski gradjanin i zastupnik na njezinu parlamentu napio Italiji, kojoj je spadala Nica do 1859 godine. U Španjolskoj zadnjih danah prošloga mjeseca pobili se republikanci i kraljevi, pak su do druge prigode republikanci nabili i nadvladali kraljeve. U Španjolskoj je uvijek tako.

Srbski knez Milan bio je u Carigradu veoma liepo dočekan od Sultana, koji da mu je vlastitom rukom pripeo na prsa najveće tursko odličie iliti orden. Tim kneževim putovanjem nisu ni najtursko odličie iliti orden. Tim kneževim putovanjem nisu ni najtursko odličie iliti orden. Tim kneževim putovanjem nisu ni najtursko odličie iliti orden. Tim kneževim putovanjem nisu ni najtursko odličie iliti orden.

Pazinska gimnazija.

Pod tim imenom bija se od nekoga vremena krat boj u ovdasnjih talijanskih novinah. Uzrok boju jest jezik.

Kako znaju naši čitatelji, učevni jezik na pazinskoj gimnaziji je njemački, a pazinska kao i ostale pučke škole istranske su talijanske. Da nije najlaglje za djeteu, prelaziti iz talijanskih pučkih školah u njemačku gimnaziju, to svaki lahko vidi. Jer prelazeć diete u gimnaziju, a nerazumijue njemačkoga jezika, nemože ni započeti gimnazijskih naukah. Da doskoči taj neprilici, vlada je ustanovila u Pazinu tako zvanu pripravnu školu, u koju se uzimlju djeteu iz drugoga i trećega razreda pučkih školah. Djeteu se u toj školi uće svemu čomu i u trećem i četvrtom razredu pučkih školah, a povrh toga i njemačkomu jeziku ponajviše zato, da se zaposobe za prolaz u gimnaziju. Radi nevaljanosti sadašnjih pučkih školah, vlada uvadja pripravne škole i u onih mjestih, gdje su pučke i gimnazijske škole u jednom ter istom jeziku. Koliko dukle nisu te škole potrebitije u mjestih i pokrajinah, gdje se jezik pučkih školah noslaže s jezikom školah gimnazijskih!

Tu vladinu naredbu je netko iz Pazina pohvalio u koparskih talijanskih novinah kao veoma shodnu i korisnu. Na ta pohvala nije išla po čudi nekome drugomu Pazincu, pak je u jednih tršćanskih novinah udario na nju da nemožeš gore. On priznaje, da sadašnje pučke škole nevaljaju ništa, al ipak neće ni da čuje za pripravnu školu u Pazinu jer da to neide na drugo, nego da se malo po malo pretvori pazinska i sve ostale pučke škole istranske u škole čisto njemačke. To pako da neće i nesnije biti, jer da je Istra talijanska zemlja, a Istrani Talijani, koji neće nikad dopustiti, da se ponimieć njihove škole. Toga radi zahtieva od vlade, neka učino što brže to bolje njemačku gimnaziju pazinska i ustanovi mjesto nje talijansku, pak da neće trebati pod tom izlikom podizati u Istri ni pripravnih ni pučkih školah njemačkih.

Na taj dopis javio se i treći dopisnik iz Pazina u samih vladinih novinah tršćanskih. Taj treći dopisnik nastoji dokazati, da vladi nije ni na kraj pameti, ponimiećti talijanske istranske škole. Pa ako se u pazinskoj pripravnou školi i neć nešto njemački, da jest i da hoće ostati sve ostalo u narodnom talijanskom jeziku.

Mi smo sa strane mirno gledali taj njemačko-talijanski rat za Istru, a nebi ga ni danas spominjali, da se nije unj umješao negdje iz Istre i četvrti dopisnik, koji pobija onoga drugoga dopisnika iz Pazina oružjem, kojim se obiećno i mi služimo i proti Niemcem i proti Talijanom. A to oružje jest paragraf 19. temeljnih carevine pravah. Taj dopisnik, što šalje svoje izvrstne dopise u *Corriere di Trieste*, veli, da je žalostno čuti, gdje se za Pazino išće talijanska gimnaziju, pozivljuć na narodnost. Tko to išće da nije valjda još nikad proputovao Istre od jednoga kraja do drugoga, jer da bi drugać morao znati, da u Istri živu i dvie trećine Slavenah, koji imaju jednake pravice s Talijani, a pazinski dopisnik da jih i nespominje, kao da jih neima. Kaže, ako se može tko u Istri tužiti, da nisu to Talijani, nego Slaveni. Talijani imaju svoju talijansku gimnaziju u Kopru, svoju višu realku u Piranu, svoje učiteljišće takodjer u Kopru, njihov jezik vlada u svih državnih i občinskih uredih; a Slaveni ne samo što neimaju ništa od svega toga, nego dapače ni pučkih školah u svojem jeziku. Onda uzklikuje, velec: Tako eto pojme nekoji ljudi pravo, pravicu i jednakost svih narodah u državi. Njim sve, a drugim ništa! Kad bi ti ljudi bili pošteni i razumni, piše nadalje taj dopisnik, oni bi dakako mogli prigovarati njemačkomu jeziku na pazinskoj gimnaziji; ali bi onda imali zahtievati od vlade, da ustanovi u Pazinu za Slaveno slavensku gimnaziju, il joj se barem nebi imali protiviti. Na oni su od toga pravednoga zahtievanja tako daleko, da bi, kad bi se danas ustanovila u Pazinu hrvatska gimnazija, na nju viknuli još jaće, nego li vića sad na njemačko. Oni hoće da uživaju sami svo ustavno pravice, a braću Slaveno drže za pusto i golo roblje. Koliko neviću ti ljudi, kad im tko pošlje kakvo netalijansko pismo, pa ipak ti isti ljudi ne samo što nosalju Slavenom slavenska pisma, nego neće ih ni da primu, ako su pisana u tom jeziku. Grakća, što na pazinskoj gimnaziji nije talijanski izključivo učevni jezik, a u isto doba potalijančuju Slavenom i njihove pučke škole!

A znate li, kako se izgovaraju? Jako lahko! Oni naprosto vele, da Slavenah i neima, gdje god se je u kojem mjestu naselila koja karnjolska ili druga talijanska obitelj. U takvom se mjestu drže odmah za gospodare, pa odlučuju samovoljno i o jeziku i narodnosti. U tom su baš slični ježu, koji iztisnu iz duplja lisicu, kojoj se bio moleć i proseeć pritisnuo. Tada pita, ako je Pazin talijanski grad, da što je onda ta narodnost, koja se daje preobučiti, kako košulja? Jer veli, i dan danas se u pazinskih kućah govori hrvatski, imena žiteljah su hrvatska, a u pazinskoj crkvi pjeva se misa i pripovieda rieć božja u hrvatskom jeziku. Narod i narodnost nije dakle drugo, nego par dva muhavih ljudih, koji si zabiju u glavu, da su danas ovo, a sutra ono!

Ali i kad bi bio Pazin čisto talijanski grad, iz toga nebi nikad sledilo, da mora biti u Pazinu i čisto talijanska gimnazija. Jer gimnazije se neizdržuju za pešćicu ljudih, nego za ciel kotar i za cielu pokrajinu. A nebroji li i sam pazinski kotar, na pešćicu Talijanah preko 32,000 Slavenah; pa zar za pešćicu muhastih pazinskih glavah da se uzkrate Slavenom njihova ustavna prava? Nipošto. I zar dvie troćine istrarskih Slavenah nisu za drugo na ovom svijetu, nego da i u njihovo ime pitaju istranski Talijani sve polakšice samo za se, a Slaveni da im pomažu samo troškove nositi? Ljudi, koji postupaju tako nepravedno, sami sebi jamu kopaju. Jer zapostavljajuć Slaveno, što bi mogli odgovoriti kad bi se s druge strane postupalo i s njimi, kako oni sad postupaju sa Slaveni? Ništa sasvim ništa! Zakon veli: svi narodi u Austriji imaju jednake pravice. A bi li oni bili zadovoljni, kad bi se istransko stvari tako promienilo, pa bi istranski Talijani došli na ono mjesto, na kom se sad nalohode istrarski Slaveni, kojim oni nepriznaju ni obstanka? Nadalje veli se u tom dlanku, ako pazinski dopisnik sumnjih vladu, da misli ponemčiti istransko škole, da može i on od svoje strane sumnjihći istransko Talijane, da nenastojie potalljančiti istrarskih Slavenah za drugi uzrok, nego da pripravo Istru za odošćenje od Austrije. Na koncu iztražuje, zašto se pazinski dopisnik onako boji pazinsko pripravne škole. Zato jer vidi, da sadašnje pućko škole nevaljaju ništa, pa da roditelji prorado šalju svoju djotetu u tu školu. A u tom redu da su prvi roditelji baš slavonske narodnosti, koji neimajuć svoje gimnazije, da vole da im se djotetu uđe i njemački, nego li samo talijanski; jer njemačkim jezikom mogu steći krub u svoj Austriji, a samita talijanskim nemogu ni u svoj Istri.

Na ovaj odgovor u *Corriere di Trieste* javio se opet netko iz Istre u svojim ovdlašnih novinah. Naš mu se dopisnik dakako odmah oglasio. Nu o tom prigovoru i odgovoru hoćemo izvestiti drugi put naše čitatelje.

Čega treba našoj marvi?

II.

Uz ošćenje i snagu uzdržuje nam i goji marvu čist nepokvaren zrak. Što god žive, treba zraka, i to ne samo životinja, već i bilje, jer i ovo bez zraka vene i propada. Životinji treba zraka za disanje, koje nije ništa drugo, već mješanje krvi sa zrakom, čim se iz nje vadi, što u nju više ne spada, a podaje se joj ono, čega treba za vrienje i kolanje po žilah.

Svako diete, koje je koju godinu u školi marljivo probavilo, zna, da u zraku ima kiselića, dušika i ugljične kiseline, ter više manje vodene pare. Toga ima dakako i u onom zraku, što napuñuje staju. Disajuć, traži marva kiselić, a ugljičnu kiselinu ili ugljičnu izdić. Uz to izlućuje se iz plućah vodena para, koja nam se pokazuje kao magla, što izilazi iz gubice, a nije ništa drugo, no vodena para, koja se je na hladnu zraku zgusnula u maleme mjehuriće. S toga u svakoj staji, gdje diše marva, gubi zrak sve to više kiselića, a puni se sve to više ugljičnom. No ugljičina je sama po sebi gotov otrov, koj ubije živinice i čovjeka s miesta, čim se čista udahne.

Pomicšana s ostalim zrakom, ako je ima puno, ubija, a ima li je manje, škodi u tolikoj mjeri, koliko je više njom zrak pokvaren. Za to opažamo, da težko dišemo u stajah jako zatvorenih, tiesnih i punih marve; zato se često zgadja, da se gdje komu smuču u sobi, gdje je duže vremena mnogo ljudi; zato se na jedanput smota i padne, osobito slabija ženska u jako napuñenoj crkvi prigodom prošćenja itd. Svemu je tomu uzrok, što je disanjem ili izdisavanjem marva ili sviet ugljičninom pokvario i otrovao zrak.

Da se može staja podpuo zatvoriti od vanjskoga zraka, nebi mogla u njoj životinja ni čovjek živjeti.

Dakako, da naši neuki gospodari, misleći marvi pomoći i pribaviti joj dovoljno topline, zatpravaju zimi ona mala okanea, što jih možda imaju, a vrata neotvaraju nikada, van kada upravo moraju, te bi čovjek mislio, da u te staje ne može iz vana ni najmanja mrvica zraka. Srećom nije tako, jer se nikakova zgrada nikako neda zraku sasvim zatvoriti, buduć da on prodire i kroz zid i kroz drvo i kroz razne pukotino i rećko na prozorih i vratih.

Taj zrak, što ovako bi reć kradomice dolazi u staje takovih neukih gospodarah, čini da im marva ipak žive, no žive samo toliko, da žive, a niti se pomaže, niti jim koristi nenosi, već je krčljava i bolećljiva — paće izvrgnuta je pogibelji, da sasvim oholi i pogine.

Dokazano je, da u 10,000 dielovah zdrava, čista zraka, ima 3 djela ugljičine, no da ipak bez pogibelji može čovjek i životinja disati zrak, gdje ima u 10,000 dielovah 25 do 30 dielovah ugljičine.

Proma tomu iztražiše mnogi ućenjaci zrak a raznih stajah, te se uvjeriše, da u stajah običnih neukih posjednikah ima obično odveć ugljičine. Tako n. pr. ućenjak Merker pronadje, da je čak u jednoj gospoštinskoj staji u selu Vendi u Njemačkoj u 10,000 dielovah zraka bilo do 46 dielovah ugljičine, a u manjih stajah u istom selu našao je u toliko dielova zraka do 72 diela ugljičine. Ako i nije u tako otrovanu zraku marva odmah poginula, opažalo se očevidno, da hiri i boluje, što nije ni čudo.

Da je isti gospodin došao u selo, gdje žive pisac ovih redakah, bio bi se sgrozio, jer bi tu bez dvojbe našao u gdje kojem tamnom i zatvorenom, skoro podzemnom bivalištu nesretnih volićah i konjićah na 10,000 bar 120 dielovah ugljičine, a bar toliko drugih kojokakovih otrovnih zračnih čestieah.

No ne kviri u stajah zraka jedino ugljičina, već tuj ima i drugih raznih škodljivih plinovah, što se razvijaju iz raztvorene mokraće i pogani (lajna). Ovamo navlaš spada mišadorov plin ili čipavac, što ga ima množina osobito u konjušnicah i ovdarnah.

Taj plin draži osobito disala i grize oči, to može biti veoma dosadan i štetan u onih stajah, gdje se pod marvom duže vromena gnoj ostavlja, a neima dovoljno stolje, da se često i valjano pokriva.

Kako je kod nas prem kod seljaka i manjih gospodarah ovo nekoliko godinah gospodarstvo udarilo nokako po zlu, te je riedko nać u obilju slame, već si sviet za staju kojokako puproti i listinom pomaže, skoro bi valjalo obćenito svjetovati, da se staje svaki dan čiste, tim više, što je dokazano, da je svuda, gdje se duže gnoj pod marvom ostavlja, zrak više pokvaren.

Našlo se je paće, da je u takovih stajah dvostruko toliko ugljičine, a znatno više mišadora (amoniaka) nego li ondje, gdje se dnevice gnoj izmeće.

Nastaje sada pitanje, na čom se najviše opaža to pogubno djelovanje pokvarena zraka kod marve?

Ponajprije na disanju. Ovo postaje teže, mućnije i nepravilnije. To prieći tvorbu krvi, jer se ona nemože dovoljno u plućih očistiti od ugljičine, a po tom opet trpi cielo ustrojstvo ili organizam životinje. Zgodilo se, da je često oboljela sva marva u jednoj staji, a uzrokom se tomu pronašao jedino izkvaron, otrovan zrak. Imenito na mladoj marvi opaža se pogubnost pokvarena zraka.

Drugo zlo, što nastaje s pokvarena zraka, jest, što on škodi mlieku, ako se i malo drži u takovoj staji, a to nemože drugdje ni biti, ta bar za muzanje ostaje ono u staji. Mlieko upija neugodnu duhu (vonj) koja dekako ostaje čak u putru, maslu i siru. Ako toga neopaža svaki nas, opaža onaj, koj je priućeom onouu, što je dobro i čisto.

Uz pokvaren zrak obično je u stajah prevruće. Krivo radi, tko misli ugoditi marvi, što drži zimi staju što topliju. Ta upravo joj tim škodi i dosadjuje. Najzgodnija je za staju toplina 10° do 12° R. Bar nebi smjela premašiti 14° R. ni pasti izpod 8° R. Kad je toplina veća, marva se svendilj zvoji, mnogo žedja, a nije joj toliko do hrane stalo, s toga mršavi i daje manje mlioka, zlo probavlja, postaje trom i sklona na bolesti. Prevelika toplina odveć pospješuje raztvorbu izmetinah i nerazmjerno brzo kvarenje zraka.

Ne ima li toplino niti 8° R. tada marva trpi zimu, premda ona nikako toliko ne škodi, koliko protivno, t. j. prevelika toplina. S toga nije nepotreban ili možda nekorištan trošak, ako gospodar kupi za staju termometar t. j. onaj stroj, koj kaže visinu topline, da se može svak čas uvjeriti, je li mu u stajah zgodna mjera topline.

Svatko zna, da ne škodi čovjeku ni maršetu sama zima, koliko magla pronjučan zime u toplinu ili naopako. Zato je uvijek u većoj opasnosti, da s nahlade oholi, ona marva, što stoji u prevrućih stajah, nego li druga, gdje je samo umjereno toplo.

Iz svoga dakle toga, što ovdje rekosmo o potrebi čista i frižka zraka sledi:

1. Da ima biti staja dosta prostrana, osobito dosta visoka, a blago da ne smije biti u njoj odveć strpano;

2. da valja staju dobro zračiti, izvodić pokvaren zrak a nadomještajuć ga čistim. U nas, gdje je uredba za zraćenje (ventilaciju) u stajah riedkost, valja to učiniti otvaranjem vratah i prozorah. Ako su ovi prenizko, mogu se malim troškom smjestiti na višem mjestu.

Nije li to zbog nizine zgrade možno, valja načiniti otvor na stropu, što osobito našim seljakom za dušu većem.

3. valjan gospodar ima odstraniti sve, što zrak okužuje. On će se dakle pobrinuti za valjan pod, za kanal, kojim će mokraća odcicati, za dovoljnu stelju i čistoću. —

telji mogu se ponositi, da su bili od slušateljnih više puta pohvaljeni najzhićenijim pljeskanjem. Za „Tihimi Večeri“ dodjose na red kazališne zabave, za koje je Odbor dao pripremiti u Čitaoničkoj dvorani maleno, al liopo i ukusno navlašno pozorišće, koje se dosad tri puta otvorilo i svaki put mnogobrojne slušatelje baš uzhitilo.

* **Istarska željeznica.** „Osservatore“ donosa sledeća izvješća o našoj istarskoj željeznici: U Rovinju započelo se dielati 1. siječnja t. g. i posluje 300 radnikah, najviše na mjestu, gdje će se podignuti postaja. U gorenjoj Vasi, Buzetskoga okružja, započeo se raditi 8. siječnja t. g., i posluje do 80 radnikah. U Humu, istoga okružja započelo se raditi 14. veljače t. g., i posluje do 130 radnikah. U Lesćini, istoga okružja, 4. veljače t. g. i diela do 140 radnikah. U občini pazinskoj počelo se raditi 17. prosinca pr. g. sa 80 radnikah. U sv. Petru, okružju pazinskom, 19. prosinca pr. g. sa 63 radnika. Od gori nabrojjenih radnikah, ima jih polovica domaćih. U Kanfanaru, sv. Petru i gorenjoj Vasi uposleno je 80 radnikah u pripravljanju gruba za nasipe.

* **Baron Pelesini** bio je ovjerovljen za poslanika seljačkih obćinah zapadne Istre na bečkom carevinskom vieću. Isto tako i Dr. Klaić.

* **Mnogi nas prose**, da pitamo, zašto se još nije obnovilo zastupstvo u Žminju, pošto je jurve na 14. ožujka t. g. staro obć. zastup. dovršilo svoje trogodišnje vladanje. Na to pitanje mi nemožemo drugo našim štov. dopisateljem odgovoriti, nego da se oni u tu svrhu uteku neposredno na kotarsku oblast.

* **Srbski kongres.** Kako se čita po novinah, Mogjurom je najposlje dosadilo prkositi našoj braći u Vojvodini, pak da se uprav dogovoraju, gdje će i kako će sazvati srbsku crkvenu skupšćinu, da izabere Patriarha i metne u red svoje crkvene i školske stvari u kraljevini ngurskoj.

* **Grad Trst**, kako čitamo u jednih ovdašnjih novinah, troši na samo školo prisko 300,000 f.

* **Fran Jedrejčić-Miličić.** Kako nam pišu iz Lindara, ondje je dne 29. pr. m. preminuo Frane Jedrejčić-Miličić u 74. godini svoje dobe. Tko je bio Jedrejčić-Miličić? Imućan i pošten kmet, ljubljen i štovan od svakoga, koji ga je poznavao. A poznavala ga je ciela Istra, koju je u svojoj mladosti od sajma do sajma sto i sto puti proputovao, tržeć kojekakvim težačkim orudjem. Toga vriednoga starca, mimo ostalih kriepostih, rošila je i ta, da je žarko ljubio i branio svoj narod i svoj jezik. Odkad se ovo nešto Istra probudila, pa se i njemu već u starosti oči otvorile, držao je baš mladenačkim uzbitom s narodnom strankom, kojoj je prigodom zadnjih izborah bio kao vodja u onom kraju pazinske okolice. Njegov glas bio je slušan i predlani, kad su se birali zastupnici u obćinsko pazinsko vieće, komu je bio i sám sviestan i neutrudljiv član. Mi ovo iznosimo na svjetlo zato, da se ga spomenu njegovi mnogobrojni znanci i prijatelji, pa koga su za života ljubili i štovali, da ga i po smrti nasljeduju u njegovih kriepostih i u žarkoj ljubavi prama rodu i domovini. Bog mu daj lahko duši!

Sa tršćanskoga tržišća.

Sa žitom bilo je prošlih danah malo radnje, ovdje se spekulacija drži u strani, i premda podosta nepovoljni glasovi stižu sa svih stranah glede usjevah, ipak cijene nemadu stalnosti i po malo popuščaju. Kukuruzna dosti dolazi i malo odnosi i mlgo robe ima u putu za ovamo i zato su cijene slabije, robu gotovu na malo prodaju po f. 1.50 a na veće partije dali bi rado po f. 6.45 a da se preda u mjesecu Juniju nude po f. 6.25 sve za $\bar{n}$ 116. Šenica slabije cijene, robu dobru, koja se prodavala po f. 10.20, danas daju po f. 9.75 za $\bar{n}$ 116. Zob čvrste cijene, roba hrvatska po f. 3.90 za $\bar{n}$ 64. Ječam dunavski po for. 5.75—80 za $\bar{n}$ 100. Ulje dalmatinsko i dubrovačko po f. 30 za $\bar{n}$ 107 i premda se uljike svuda dobro pokazuju, nije prilike da će cijena opadati, nego prije da će biti još štogod skuplje. Kafi cijena uzdržanija, prodaje se Rio roba slabija po f. 50, holja f. 52, a ljepša po f. 55 do f. 56. Sećer u glavah po f. 22 sitni po f. 20.75 do f. 21. Pirinač se drži dobre cijene, talijanski po f. 10 do f. 10.75. ingleski po f. 9.72. Vuna debela slab izgled, ostanci lanjske vune prodaju se po f. 42 do f.

46 srebra kako koje pranje. Vosak sasvim zanemaren, najljep roba nema kupca po f. 90 srebra. Kože suhe volovske domaće tuzemske od $\bar{n}$ 15 do 25 po f. 72, kravje dalm. i amer. od $\bar{n}$ do f. 73, žecine bosanske po f. 32 srebra za 115 komadah, sl izgled. Petrolj amer. po f. 11. Spiritus po f. 21—22 f. viedro.

PRIVREMENI RED PLOVITBE

PAROBRODAH BRODARSKOGA DRUŠTVA U SENJU

izmedju

Rieke, Voloske, Ike, Mošćenice, Rabca, Cresa i Pule.

Odlazak i povratak.

Ponedjeljak: Odlazak iz Rieke tićni Volosku, Iku, Mošćenicu, Rabca i Pulu.

Srijeda: Odlazak iz Pule preko Cresa, Rabca, Mošćenice, Ike, Voloske u Riebu, vraćajući se iz Rieke istim putem do Cresa.

Četvrtak: Odlazak iz Cresa preko Rabca, Mošćenice, Ike, Voloske u Rieku, vraćajući se istim putem do Cresa.

Petak: Odlazak Cresa preko Rabca, Mošćenice, Ike, Voloske do Rieku vraćajući se iz Rieke preko Voloske, Ike, Mošćenice, Rabca i Pulu.

Subota: Odlazak iz Pule preko Cresa, Rabca, Mošćenice, Ike, Voloske u Rieku.

Odlazak iz Pule svaki srijedu i subotu u 1 sat u jutro.

„ „ Cresa svaku srijedu, četvrtak, petak i subotu u 5 sati u jutro

„ „ Rieko svaki ponedjeljak u 11 sati pred podno.

„ „ Rieko svaku srijedu, četvrtak i petak u 3 sata podno.

Plaća se unapred kod utrenja u parobrod.

	I. mjesto	II. mjesto	III. mjesto
Iz Pule u Cres	2.40	1.40	— .70
„ „ „ Rabac	2.40	1.40	— .70
„ „ „ Mošćenicu	2.70	1.70	1. —
„ „ „ Iku	2.80	1.80	1.10
„ „ „ Volosku	2.85	1.85	1.15
„ „ „ Rieku	2.90	1.90	1.15
Iz Cresa u Rabac	1.30	— .80	— .45
„ „ „ Mošćenicu	1.90	1.20	— .60
„ „ „ Iku	2. —	1.30	— .65
„ „ „ Volosku	2.40	1.40	— .70
„ „ „ Rieku	2.40	1.40	— .70
Iz Rabca u Mošćenicu	1.30	— .80	— .45
„ „ „ Iku	1.90	1.20	— .60
„ „ „ Volosku	2. —	1.30	— .65
„ „ „ Rieku	2.20	1.35	— .67
Iz Mošćenice u Iku	— .50	— .30	— .20
„ „ „ Volosku	1. —	— .60	— .30
„ „ „ Rieku	1.20	— .70	— .40
Iz Ike u Volosku	— .50	— .30	— .20
„ „ „ Rieku	1. —	— .60	— .30
Iz Voloske u Rieku	— .60	— .40	— .25

Opazka. Putne cedulje za III. mjesto dobit će samo rudnici, nadničari i mornari. Djece putuju uz obćajnu polakšicu.

Dozvoljena je putnikom samo ručna prtljaga, dočim za veće prtljage, koje svežnje itd. plati se mora posebna kirija.

U Senju mjeseca travnja 1874.

RAVNATELJSTVO.

Ték Novaca

polag Borse u Trstu od 1 — 16 Maja 1874.

NOVCI	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Caroki dukati (cehinski)	5.27	5.26 1/2	—	5.26 1/2	5.26	5.27	5.27	5.28 1/2	5.30	—	5.32	5.33	5.33	—	—	5.32
Napolcent	8.93 1/2	8.93	—	8.94 1/2	8.94	8.93 1/2	8.94	8.94	8.94	—	8.95	8.96 1/2	8.95	—	—	8.95
Liro Inglesko	11.25	11.24	—	11.25	11.25	11.24	11.25	11.24	11.25	—	11.25	11.26	11.26	—	—	11.26
Srebro priid (aggljo)	104.83	104.75	—	105. —	105. —	105. —	105. —	104.75	105.25	—	105.25	105.50	105.50	—	—	105.50

A. Karabalić Vlastnik.

Izdavatelj i odgovorni urednik A. Novak.

Tisk. Sinovi K. Amati.